



KA-2104

Seat No. _____

Second Year B. A. (Sem. - III) Examination

October / November – 2012

Sanskrit : Paper - V-A

कृति: कालिदासरचितम् – अभिज्ञानशाकुन्तलम्

(वदित साहित्य - संस्कृतनाट्य साहित्य)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

सूचना :

नीचे दृशावेव निशानीवाणी विगतो उत्तरवडी पर अवश्य वषवी. Fillup strictly the details of signs on your answer book.	Seat No. :
Name of the Examination :	<input type="text"/>
S. Y. B. A. (SEM. - 3)	<input type="text"/>
Name of the Subject :	<input type="text"/>
SANSKRIT : PAPER - 5-A	<input type="text"/>
Subject Code No. : <input type="text"/> 2 <input type="text"/> 1 <input type="text"/> 0 <input type="text"/> 4	Section No. (1, 2,.....): <input type="text"/> Nil
Student's Signature	

- १ (अ) कोठि पशु बेनो अनुवाढ करो : ८
- 1 (a) Translate any two : 8
- (१) इदं किलाव्याजमनोहरं वपु
स्तपक्षमं साधयितुं च इच्छति ।
ध्रुवं स नीलोत्पलपत्रधारया
शमीलतां छेतुमृषिर्व्यवस्यति ॥
- (२) तव कुसुमशरत्वं शीतरश्मित्वमिन्दो
र्द्धयमिदमयथार्थं दृश्यते मद्धिर्धेषु ।
विसृजति हिमगर्भैरग्निमिन्युर्मयूखै
स्त्वमपि कुसुमबाणान् वज्रसारीकरोषि ॥
- (३) अर्थो हि कन्या परकीय एव
तामद्य संप्रेष्य परिग्रहीतुः ।
जातो ममायं विशदः प्रकामं
पत्यर्पितन्यास इवान्तरात्मा ॥
- (४) स्वसुखनिरमिलाषः खिद्यषे लोकहेतोः
प्रतिदिनमथवा ते वृत्तिरेवंविधैव ।
अनुभवति हि मूर्ध्ना पादपस्तीव्रमुष्णं
शमयति परितापं छायाया संश्रितानाम् ॥

- (બ) નીચેનામાંથી ગમે તે બે પૂર્વાપર સંદર્ભ આપીને સમજાવો : ૮
- (b) Explain any **two** with reference to the context 8
from following :
- (૧) કિમિવ હિ મધુરાણાં મણ્ડનં નાકૃતીનામ્।
(૨) ચક્રવાકવધુકે આમન્ત્રયસ્વ સહચરમ્। ઉપસ્થિતા રજની।
(૩) મા ભૈષીઃ। અતિસ્નેહઃ પાપશક્તી।
(૪) ભગવતિ વસુધે દેહિ મેં વિવરમ્।
- ૨ 'તત્રાપિ ચતુર્થોઢ્ઢ્ક' આ વિધાનની અભિજ્ઞાન શાકુંતલના આધારે સમીક્ષા કરો. ૧૬
- ૨ 'તત્રાપિ ચતુર્થોઢ્ઢ્ક' Review this statement according to અભિજ્ઞાન 16
શાકુંતલમ્।
- અથવા / OR**
- ૨ અભિજ્ઞાનશાકુંતલમ્ ના આધારે કવિ કાલિદાસની શૈલીની વિશેષતાઓ દર્શાવો. ૧૬
- ૨ Indicate peculiarities of Kalidasa's style according 16
'અભિજ્ઞાનશાકુંતલમ્'।
- ૩ કોઈ પણ બે પર વિવેચનાત્મક નોંધ લખો : ૧૪
- ૩ Write critical notes on any **two** : 14
- (૧) કર્ત્ત્વક પ્રસંગ અને તેનું નાટ્યગત મહત્ત્વ
(1) Occasion of કર્ત્ત્વક and its dramatical importance
(૨) રાજા દુષ્યન્તનું પાત્રાલેખન
(2) Draw the character sketch of "દુષ્યન્ત રાજા"
(૩) અભિજ્ઞાન શાકુંતલનું શીર્ષક
(3) Justify the title of અભિજ્ઞાનશાકુંતલ
(૪) અભિજ્ઞાન શાકુંતલમાં આવતાં અતિપ્રાકૃત તત્ત્વો
(4) Supernatural elements of અભિજ્ઞાનશાકુંતલ
- ૪ (અ) ટૂંકમાં જવાબ લખો : (કોઈ પણ પાંચ) ૧૦
- ૪ (a) Write answers in short : (any **five**) 10
- (૧) નાન્દી શ્લોકમાં દર્શાવેલ શિવના આઠ સ્વરૂપ દર્શાવો.
(1) Indicate Eight forms of lord Shiva in નાન્દીશ્લોક.
(૨) શકુંતલાને કોણ શાપ આપે છે ? શા માટે ?
(2) Who curses Shakuntala ? Why ?
(૩) કાશ્યપને શકુંતલાના લગ્નની વાત કોણ જણાવે છે ?
(3) Who gives news of Shakuntala's marriage to કાશ્યપ ?
(૪) શકુંતલાની સખીઓના નામ આપો.
(4) Give names of Shakuntala's friends.
(૫) અભિજ્ઞાન શાકુંતલની નાયિકા તેમજ નાયકના નામ આપો.
(5) Give the names of the hero and heroine of અભિજ્ઞાનશાકુંતલ.
(૬) કામદેવના ધનુષ્ય બાણ શેના બનેલા છે ?
(6) From which the arrows and bows of કામદેવ are made ?

- (6) अभिज्ञान शाकुन्तलनुं कथावस्तु कथांथी लेवाभां आव्युं छे ?
 (7) From where the plot of अभिज्ञानशाकुन्तल has taken ?
 (8) “जृम्भस्व सिंहः दन्तास्ते गणयिष्ये” आ वाक्य कोश बोले छे ?
 (9) Who speaks above sanskrit sentence ?
 (10) कोश पापनी शंका करे छे ?
 (11) Who suspects about sin ?
 (12) “अे तमारी पत्नी छे, स्वीकारो अथवा त्यज्ज दो” आ वाक्य कोश कोने कहे छे ?
 (13) "This is your wife accept or Reject" who speaks this sentence ?

(b) सायो विकल्प शोधी जवाब आपो :

१४

(b) Give answers by finding right options :

14

- (1) विक्रमोवर्षीयम नाटकना नायक-नायिका _____ छे.
 (1) Give names of hero and heroine of 'विक्रमोवर्षीयम'.
 (1) दुष्यन्त-शकुन्तला (2) मालविका-अग्निमित्र
 (3) पुरुरवा-उर्वशी
 (2) भो भो राजन् आश्रममृगोऽयं न हन्तव्यो न हन्तव्यः। आ वाक्य कोश बोले छे ?
 (2) 'भो भो राजन् आश्रममृगोऽयं न हन्तव्यो न हन्तव्यः'
 Who speaks this sentence ?
 (1) काश्यपमुनि (2) तपस्वीजनः
 (3) दुष्यन्त
 (3) अभिज्ञान शाकुन्तलनो कयो अंक श्रेष्ठ छे ?
 (3) Which act of अभिज्ञानशाकुन्तल is the best ?
 (1) प्रथमः (2) सप्तमः
 (3) चतुर्थः
 (4) _____ नाटक कालिदासनी परिपक्व प्रज्ञानुं इण छे.
 (4) Which drama of Kalidasa is called fruit of maturity ?
 (1) विक्रमोवर्षीयम् (2) मालविकाग्निमित्रम्
 (3) अभिज्ञानशाकुन्तलम्
 (4) स्त्रीओनी मदरती वाणी पर _____ विश्वास राषे छे.
 (5) Who trusts on women's speech as swet as honey ?
 (1) अधिकारी (Officer)
 (2) विषयी (Passionate)
 (3) लूटारा (Robber)
 (5) शकुन्तलानी माता कोश हती ?
 (6) Who was the real mother of Shakuntala ?
 (1) उर्वशी (2) चित्रलेखा
 (3) मेनका

- (૭) અતિથિ સ્વરૂપે આશ્રમમાં _____ આવે છે ?
- (7) Who comes in the hermitage as a guest ?
 (૧) વસિષ્ઠ (૨) વિશ્વામિત્ર
 (૩) દુર્વાસા
- (૮) “માતા, રોચતે મેં ણ્ણઃ મયુરઃ।” આ વાક્ય કોણ બોલે છે ?
- (8) "Mother, I like this peacock" who speaks this sentence ?
 (૧) અનસૂયા (૨) મારીચ
 (૩) સર્વદમન
- (૯) _____ ને કવિતાકામિનીનો આત્મા મનાય છે ?
- (9) Who is believed as a soul of poetry in form of woman ?
 (૧) મહાકવિ કાલિદાસ (૨) ભારવી
 (૩) માઘ
- (૧૦) બધા પ્રાણીઓને રંજાડતો હોવાથી દુષ્યન્તના પુત્રનું _____ નામ પડ્યું.
- (10) As the son of Dushyant, haressing all animals, _____ name was given to him.
 (૧) ભરત (૨) શત્રુઘ્ન
 (૩) સર્વદમન
- (૧૧) નમ્રવેશે _____ માં પ્રવેશવું જોઈએ.
- (11) Where should one enter in the disciplined manner ?
 (૧) રાજદરબાર (૨) તપોવન
 (૩) મરૂભૂમિ
- (૧૨) કન્યા _____ ધન છે.
- (12) Which is the wealth girl ?
 (૧) સ્વકીય (૨) પરકીય
 (૩) મહામૂલ્યવાન
- (૧૩) સ્વભાવે _____ શરમાળ હોય છે.
- (13) Who is shyful by nature ?
 (૧) નગરકન્યા (૨) તાપસકન્યા
 (૩) કુમારિકા
- (૧૪) મૈત્રી _____ સાક્ષીએ ઉજવીએ.
- (14) With which witness friendship is celebrated ?
 (૧) દારુ (wine) (૨) મધુ (honey)
 (૩) દૂધ (milk)